

Силабус навчальної дисципліни

«Композиційна структура архітектурно-містобудівних об'єктів»

Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	«Містобудування»
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 20 год.
	Практичні – 12 год.
	Самостійна робота – 38 год.
	Індивідуальна робота – 20 год
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра	Кафедра містобудування та архітектури, ауд. 316-П https://nupp.edu.ua/page/kafedra-mistobuduvannya-ta-arkhitekturi.html uni-vercumeny
Викладач (-і)	Бородич Лариса Володимирівна, к.т.н., доц. Васильєв Павло Олегович, ст. викл.
Контактна інформація викладача (-ів)	Borodych.Larysa@nupp.edu.ua sich1985kozak@gmail.com
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	аудиторія 315-П відповідно до графіку
Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними основами містобудівної композиції, проектування і прогнозування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів із застосуванням інноваційних підходів, міжнародного і вітчизняного досвіду.	
Програмні результати навчання Очікувані програмні результати навчання, на формування яких спрямована навчальна дисципліна, такі: РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. РН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур. РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності. РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища. РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проектів.	

PH13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженернотехнічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.
PH15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.

Передумови для навчання

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни є вивчення дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також дисципліни «Сучасні методики наукових досліджень в архітектурі та містобудуванні», «Наукові дослідження в галузі реконструкції архітектурних та містобудівних об'єктів», «Концептуальне архітектурне проектування містобудівних і ландшафтно-рекреаційних об'єктів».

Індивідуальне завдання

Графічна робота

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. КОМПОЗИЦІЙНА СТРУКТУРА АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНИХ ОБ'ЄКТІВ

Тема 1. Предмет вивчення. Структура естетичних знань у містобудуванні. Взаємозв'язок з суміжними науками. Філософські основи естетики містобудування. Підходи до опису краси в філософії і культурі Європи.

Тема 2. Місто як естетичне явище. Роль міста в природі та суспільстві. Особливості міста як об'єкта художньої творчості

Тема 3. Теорія художньої творчості в містобудуванні. Питання формування містобудівної мови. Особливості та етапи розвитку художньої мови містобудування

Тема 4. Основи психології зорового сприйняття міського середовища. Фізіологічні і психологічні основи сприйняття. Перцептивний, апперцептивний та сенсорний аспект сприйняття. Властивості особистості, тезаурус, залежність сприйняття від основних якостей особистості

Тема 5. Процес сприйняття міста. Образ міста (по К. Лінчу). Когнітивна карта міста. Елементи когнітивної карти: шляхи, орієнтири, вузли, райони та межі. Потреба в естетичному сприйнятті міського середовища. Типи «споживачів» міського середовища: мешканці, мігранти, туристи. Здібність до естетичного сприйняття міського середовища

Тема 6. Семіотичні механізми архітектури. Візуально - інформаційна структура міського середовища.

Тема 7. Основні поняття. Принципи композиції. Види композиції: площина, об'ємно-просторова, просторова.

Тема 8. Опис композиції міста з точки зору системного підходу: елементи, структура, організація, цілісність, генезис та еволюція. Значимість та характер елементів композиції: домінуючі і фонові елементи; типологія, зонування, районування, морфологія елементів. Функціональна обумовленість композиційного рішення міського середовища.

Тема 9. Природна обумовленість композиційного рішення міста. Два принципи взаємодії міста і природної підоснови за Спрейредженом. Методи аналізу ландшафту

Тема 10. Композиційна структура містобудівних об'єктів. Елементи містобудівної композиції, як одиниці зорового сприйняття міста: ансамблі, системи ансамблів, вертикальні домінанти, композиційні райони, центри міст, зорові кадри міста. Силуетний аспект композиції міста: силуети і панорами. Просторова композиція міста. Зоровий кадр. Особливості візуального сприйняття міського середовища. Планувальний аспект композиції міста: розпланування та композиційний каркас. Засоби формування композиції міського середовища. Класифікація засобів та приклади їх використання.

Змістовий модуль 2. ЛАНДШАФТ У МІСТОБУДІВНОМУ ПРОЕКТУВАННІ

Тема 11. Формування інтегрованого природньо-архітектурного простору

Тема 12. Елементи міського ландшафту та прийоми їх використання

Тема 13. Типологія об'єктів ландшафтно-архітектури. Нормативна база проектування об'єктів озеленення

Тема 14. Культурні ландшафти

Тема 15. Процес проектування об'єкта озеленення. Неформальне планування відкритих міських

просторів

Тема 16. Малі озеленені території міст - загальноміські центри, площі, сади, сквери. Особливості отримання та аналізу вихідної інформації.

Сторінка курсу
на платформі
Moodle

<https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=1381>

Рекомендовані джерела

Базова література

1. Осиченко, Галина Олексіївна. Методологічні основи формування естетики міського середовища [Текст] : автореф. дис. ... д-ра архітектури : 18.00.01 / Осиченко Галина Олексіївна ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Київ, 2015. - 33 с.
2. Осиченко, Галина Олексіївна. Методичні основи реконструкції композиційних структур історичних міст (на прикладі міст Центральної України) [Текст] : дис... канд. архітектури: 18.00.01 / Осиченко Галина Олексіївна ; Полтавський національний технічний ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава, 2006. - 281 арк.
3. Сучасні тенденції розвитку архітектури і містобудування [Текст] : матеріали всеукр. наук.-техн. конф., (листоп. 2017 р.) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін.] ; [редкол.: Г. О. Осиченко (відп. ред.) та ін.]. - Харків : ХНУМГ ім. О. Бекетова, 2018. - 290 с. : рис.
4. Досвід та перспективи розвитку міст України. Методичні аспекти територіального планування. Зб. Наук. праць. Вип.. 5\ Відповід. Редактор Ю.М.Білоконь. – К.: ін-т Діпромiсто, 2003. – 172 с.
5. Досвід та перспективи розвитку міст України. Проектно-планувальні аспекти містобудування. Зб. Наук. праць. Вип.. 7\ Відповід. Редактор Ю.М.Білоконь. – К.: ін-т Діпромiсто, 2004. – 188 с.
6. Лендрі Ч. Креативне містотворення: його сила і можливості / Чарльз Лендрі; пер. З англ. А. Діамант; передмова В. Омеляна, худож.-оформлювач М.Мендор. – Харків: Фоліо, 2020. – 252 с.
7. Kevin Lynch. The image of the city. – MIT Press, Cambridge, Mass., 1960. – 197 p.
8. Kevin Lynch. Good City Form. – The MIT Press, 1984. – 524 с.
9. Містобудування. Довідник проектувальника \ За ред. Т.Ф. Панченко. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 192с.
10. Ron Kasprisin. Urban DesignThe Composition of Complexity, 2nd Edition. – Routledge, 2020. – 338 Pages

Допоміжна література

1. Шубович С.А. Архитектурная композиция в свете мифопоэтики. Монография. – Харьков.: РИП "Оригинал", 1999. – 636 с.
2. Безлюбченко О.С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черноносова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. - 191 с
3. Досвід та перспективи розвитку міст України. Проблеми планування великих міст. Зб. Наук. праць. Вип.. 8\ Відповід. Редактор Ю.М. Білоконь. – К.: ін-т Діпромiсто, 2005. – 174 с.
4. Озеленення населених місць: підручник для студентів вищих навчальних закладів /В.П. Кучерявий, В.С. Кучерявий. – Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2024. – 666 с.
5. Білик М.С. Архітектура та містобудівництво. Теорія і практика. Філософія і діалектика / М.С. Білик. – Тернопіль: ТОВ «Терно-Граф», 2023. – 432 с.; іл.

Система оцінювання результатів навчання:

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально 50 балів, за результатами підсумкового контролю 50 балів. Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій навчальній програмі.

Накопичування балів з навчальної дисципліни		
Види навчальної роботи		Мах кількість балів
Виконання практичних завдань, підготовка презентацій		34
Індивідуальне завдання (ГР)		16
Екзамен		50
Максимальна кількість балів		100
Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	
1 – 34	F	незадовільно
Політики навчальної дисципліни:		
<p>Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і практичних занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.</p> <p>Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Виконання індивідуальних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.</p> <p>Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.</p>		
<p>Більш детальну інформацію щодо компетентностей, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=1381</p>		

Силабус затверджено
на засіданні кафедри «Містобудування та архітектури» 26 серпня 2024 р. Протокол № 1